7/1021

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

13 AĞU 2003

Sayı :B 14.0.BHİ 01-149
Konu:Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 28. 07.2003 tarih ve A.O1.O.GNS.0.10.00.02-7/1021-2712/10092 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 31.07.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-222-30/3559 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU'nun, Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızın da, kendileri adına tarafım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 4 sayfa önerge cevabı

Gereği : T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi : Başbakanlığa

7/1021

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA BAŞOĞLU'NUN YAZILI SORULARINA İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Malumları olduğu üzere; esnaf ve sanatkar ile küçük işletmeler, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir. Esnaf ve sanatkarlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle de üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

Bu gün ülkemizde esnaf ve sanatkarlar, çoğunlukla bağımsız çalışmayı tercih eden, kendi işinin patronu olan ve 1 ila 9 arasında işçi çalıştıran, hukuki açıdan bir ortaklık yapısı içinde bulunmayan, ancak yakınları ile adi şirket türünde ortaklık kurmuş olan bir işletme yapısı içinde görülmektedir.

Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı olan sayıları 2.776.509 civarındaki esnaf ve sanatkarların sayısı yanlarındaki çalışanlar ve sicile kayıtlı olmadan faaliyet gösterenler ile birlikte 4 milyona ulaşmaktadır.

Bu kesimin aile fertleride göz önüne alındığında bu sayının 15 ila 20 milyon arasında bir nüfusa ulaştığı, bunun da toplam nüfusumuzun % 20 lik kısmına tekabül ettiği hepimizin malumudur.

Ülkemizdeki;	Toplam İşletmelerin	%98'i
	Toplam istihdamın	%45'i
	Toplam üretimin	%37'si
	Toplam yatırımın	%26'sı ve
	Toplam Katma Değerin	%30'u

büyük bir kısmını esnaf ve sanatkarların oluşturduğu ve kısaca "KOBİ" olarak nitelendirilen küçük ve orta boy işletmeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Nicelikleri ve nitelikleri ile toplumumuzun sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olan esnaf ve sanatkara, Anayasamızın 173'üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkarı koruyucu ve destekleyici tedbirler alır." Amir hükmünden hareketle gereken önem verilmektedir.

Tarih boyunca her toplumda, özellikle de sosyal ve ekonomik çalkantıların olduğu, büyük krizlerin yaşandığı dönemlerde bir denge ve istikrar unsuru olan ve bunu defalarca kanıtlayan esnaf ve sanatkarlar, ekonomik ve sosyal hayata katkıları yanında hızla gelişen bilimsel ve teknolojik yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayabilen esnek bir yapıya da sahiptirler.

Bu sebepledir ki, esnaf ve sanatkarlar ile "KOBİ" olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin; sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacaktır.

Bu kapsamda;

7/1021

1) Esnaf ve sanatkarların haksız rekabete karış korunması için 4077 sayılı Tüketiciyi Koruma Kanunu çıkartılmış, diğer taraftan bu kesimin örgütlenmelerine yardımcı olacak teknolojik gelişmelerden faydalanması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

2) 1964 yılında yürürlüğe giren ve bu güne kadar yapılan ilave ve değişikler ile daha da karmaşık hale gelen ve günümüz şartlarında ihtiyaca cevap veremediği anlaşılan 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun yeniden hazırlanarak günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanun Tasarısı adı altında çalışması yapılan bu tasarı, ilgili Bakanlıklar ile esnaf ve sanatkarlar kuruluşlarının görüşü alınmış olup, tasarıya nihai şekli verilerek Başbakanlığa gönderilecektir.

3) Esnaf ve sanatkarların finans problemlerine çözümler aramakta olup, bu konuda detaylı bir çalışmamız ile Bu kesimin kullandığı kredilerin toplam kredi hacmi içindeki payının artırılması yönündeki çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Bu çalışmalarımız muvacehesinde;

Esnaf ve sanatkar kesiminin desteklenmesine yönelik olarak 10.03.2003 tarih ve 2003/5323 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki olan "Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Esnaf ve Sanatkar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Kefaletiyle Esnaf ve Sanatkarlara Kredi Kullandırılmasına ilişkin Karar" 13 Mart 2003 tarih ve 25047 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Karara göre; Kredi faiz oranı, banka cari faizinin %80'i olarak tespit edilmiştir. Daha sonra, 25.06.2003 tarih ve 2003/5840 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararname ile 10.03.2003 tarih ve 2003/5323 sayılı Kararnamedeki %80'lik oran %55 olarak değiştirilmiştir. 15.07.2003 tarihinden itibaren esnaf ve sanatkarlara verilecek kredilere %30 oranında faiz uygulanmaktadır.

Banka cari faiz oranı ile kredi faiz oranı arasındaki farkın karşılanması için 2003 yılı Mali Bütçesinden 75 trilyon TL. ayrılmış, ayrıca, Bakanlar Kurulu Kararının 5'inci maddesi gereğince esnaf ve sanatkarlara ödenen kredinin kredi faiz haricindeki kısmına öncelikle 2002 yılı bütçesine konulan 50 trilyon TL.lik ödeneğin kullanılmayan 33.2 trilyon TL.lik kısmından karşılanacağı hükme bağlanmıştır. Bu durumda esnaf ve sanatkarların desteklenmesine ayrılan bütçe desteği 108.2 trilyon TL. dir.

Esnaf ve sanatkar kredi limiti 5 milyardan 10 milyara çıkartılmıştır.

Bu çerçevede, esnaf ve sanatkarlarca bu güne kadar kullanılan kredi miktarı 300 trilyon TL. civarındadır. Yıl sonuna kadar bu miktarın 900 trilyon TL.'ye ulaşması beklenmektedir.

4) Esnaf ve sanatkarların gelişimine yönelik master plan ve uygulamalı plan hazırlanması çalışmaları yapılmaktadır. Bu konuda odalar, birlikler, federasyon, Konfederasyon ve Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinden büyük ölçüde yararlanılmaktadır.

7/1021

Esnaf ve sanatkarların bilgiye internet ortamında erişimini sağlamak üzere çalışmalarımız, bilgisayar kullanımı ve eğitimi konularındaki faaliyetlerimiz devam etmektedir. Çalışmaları tamamlanan ve uygulama safhasının ilk aşaması başlatılan e-ESNAF Projesi ile esnaf ve sanatkarlara ilişkin veri tabanı oluşturulması yönünde yerinde veri alınması başlamış ve bu konudaki işlemler safha safha genişletilerek sürdürülecektir. e-ESNAF Projesi ile esnaf ve sanatkarların hem ekonomik ve sosyal hayata olan katkılarının artırılması, hem de hızla değişen ve gelişen bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilmeleri ve bu kesim hakkında güvenilir ve kapsamlı bilgilere sahip olunması hedeflenmektedir.

5) Ülkemizde 1990'lı yılların başlarında başlayan ve zamanla büyük bir gelişim göstererek süpermarket, hipermarket, grosmarket adı altında tüketim maddesi ve ihtiyaç malzemelerinin perakende ticaretinin yapıldığı büyük mağazalar gelişim süreçleri içinde sayılarının artması ile beraberinde bazı problemleri de ortaya çıkarmıştır.

   Özellikle yerleşim merkezlerinde kurulan büyük mağazalar, kuruldukları yerde mevcut olan sosyal dokuyu, küçük çapta mesleki faaliyette bulunanlar aleyhine zedelemekte, sahip oldukları ekonomik güç sayesinde piyasaya olan hakimiyetleri sonucu var olan haksız ve eksik rekabeti artırmakta, yine bu hakimiyetleri ile ödeme plan ve programlarını kendi koydukları kurallar doğrultusunda yaparak kendilerine mal temin eden üretici ve aracı kurumları zor durumda bırakmakta ve yeterli otoparklarının olmaması sebebiyle de şehir merkezlerinde trafik problemlerine sebep olmaktadırlar.

   Gerek yukarda açıklanan hususlara kalıcı çözüm getirmek, gerekse 8'inci Beş Yıllık Kalkınma Planında benimsenen "Büyük alışveriş merkezlerinin şehir dışında faaliyet göstermeleri sağlanacaktır." İlkesinden hareketle ileride daha karmaşık bir hale gelebilecek sorunlara çözüm getirmek amacıyla **"Tüketim Maddeleri ve İhtiyaç Malzemelerinin Satışıyla İştigal Eden Büyük Mağazaların Kurulmasının İzne Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı"** hazırlanmış olup, konu hakkındaki çalışmalar son aşamaya gelmiştir. Tasarı, kamuoyunun görüşleri de alınarak gerekli revize yapıldıktan sonra Başbakanlığa sevk edilecektir.

6) AB Komisyonu tarafından hazırlanan "Taslak Anlaşma Metninin" ülkemiz esnaf ve sanatkarlarını tam olarak kapsaması için bu anlaşma metninde **"kendi işinde çalışan esnaf ve sanatkarlarımızı da içerecek yönde genişletilmesi"** ve hizmetlerin serbest dolaşımını temin etmek üzere çalışmalar devam ettirilmektedir.

   Türkiye ile AB arasında hizmetlerin ve kamu alımlarının serbestleştirilmesi konularında sürdürülmekte olan müzakerelerde, AB Komisyonu tarafından hazırlanan "Taslak Anlaşma Metninin" hukuki yapılanmadaki farklılıklar nedeniyle, ülkemiz esnaf ve sanatkarlarını tam olarak kapsamadığı görülmüştür.

   Öncelikle, Taslak Antlaşma metninin "kendi işinde çalışan esnaf ve sanatkarlarımızı da içerecek yönde genişletilmesi" ve hizmetlerin serbest dolaşımını temin etmek üzere,

a) Haberleşme cihazları bakım ve onarımı,
b) Bilgisayar bakım ve onarımı,
c) Matbaacılık,
d) Mobilyacılık,

mesleklerinin dikkate alınması Bakanlığımızca istenmiştir. İleriki yıllarda diğer meslek ve hizmetlerin de serbest dolaşımını temin etmek üzere gerekli girişimler sürdürülmektedir.

7) Özelleştirmesi durumunda Türkiye Halk Bankasının; esnaf ve sanatkarlar ile "KOBİ" olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin bankası olması için Bakanlığımızca gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Esnaf ve sanatkarların bu bankanın ortağı olmalarına ferdi ve örgütsel bazda öncelik tanınacak, aynı zamanda esnaf ve sanatkarlar ile KOBİ'lerin kendi bankalarından kredi kullanmalarına imkan sağlanacaktır.